

ბელა სარია
ეთერ აფხაზა

ტესტები

კითხვისა და წერის უნართა
განვითარებისათვის

III

დიფენსი
დაწყებითი
სკოლა

რედაქტორი

თინათინ ბოლქვაძე

დირიჟირი და

ტექნიკური რედაქტორი

დალი ჯვარშიშვილი

ყდის დირიჟირი

ანა ოსიაშვილი

© გამომცემლობა „დიოგენე“, 2024, I გამოცემა

© ბელა სარია, ეთერ აფხაზავა

ყველა უფლება დაცულია

ISBN 978-9941-11-894-4

გამომცემლობა „დიოგენე“, თბილისი, აფაქიძის ქ. 9, ტელეფონი 221 33 21

elfosta adm@diogene.ge

www.diogene.ge

რედაქტორისაბან

ტესტების წინამდებარე კრებული ეფუძნება დაწყებითი საფეხურის ეროვნული სასწავლო გეგმის ძირითად მოთხოვნებს. თითოეული ტესტი კომპლექსურია. მოიცავს სხვადასხვა ჟანრის ტექსტებსა და მათზე დაყრდნობით შექმნილ დახურულ თუ ღია ტიპის, მრავალფეროვან, სახალისო ტესტურ და შემაჯამებელ-შემოქმედებით წერით დავალებებს.

ტესტის მიზნია დაეხმაროს მოსწავლეს ცოდნის გამოვლენასა და გაღრმავებაში.

შეთავაზებული ტესტური დავალებები მსწავლელს განაფული კითხვის, ტექსტში მოცემული ინფორმაციის გაგება-გააზრების, კრიტიკული შეფასებისა და პირადი დამოკიდებულების გამოხატვის უნარ-ჩვევათა განვითარებასა და სრულყოფაში ეხმარება.

მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეს აქვს საშუალება შეადგენოს ტესტში მოცემული საკითხავი მასალის ანალოგიური სტრუქტურის, ჟანრისა და ფუნქციური დანიშნულების მქონე მცირე ზომის ტექსტები.

ტესტური დავალებები მოსწავლეს ხელს უწყობს, კონკრეტული ამოცანების გადაჭრის მიზნით, ფუნქციურ კონტექსტზე დაყრდნობით, სწორად გამოიყენოს ენობრივ-გრამატიკული საშუალებები და ლექსიკა (სინონიმები, ანტონიმები, ფრაზეოლოგიზმები და სხვ.).

ტესტებს ახალავს თვალსაჩინო მასალა (სქემები, ილუსტრაციები, ტიპოგრაფიული მინიშნებები...), რომელიც საკითხავებით დაინტერესების ერთგვარ სტიმულს აძლევს მოსწავლეს.

ტესტური კრებულის უნიკალურობას აპირობებს ლექსიკური სამუშაოები, რომელთა შესრულება მოითხოვს სიტყვის აგებულებაზე, თხზვასა და სიტყვათწარმოებაზე დაკვირვებას, რაც, თავის მხრივ, ხელს უწყობს ლექსიკური მარაგის გამდიდრებას.

კრებულის ბოლოს დართულია სწორი პასუხები, რათა მოსწავლემ თავად შეძლოს შედეგების შემოწმება.

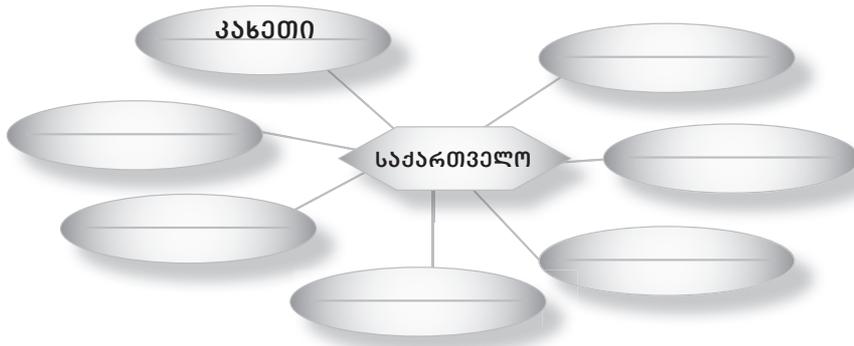
ვიმედოვნებთ, ბელა სარიასა და ეთერ აფხაზავას მიერ შექმნილი ტესტურ დავალებათა კებული თავის ფუნქციას შეასრულებს და მნიშვნელოვანი სასწავლო რესურსი იქნება დაწყებითი კლასების მოსწავლეთათვის.

პროფესორი
თინათინ ბოლქვაძე

ბ) თითოეულ ზედსართავს შეუწყვე შესაფარისი არსებითი სახელი (არსებით სახელავს ნუ გაიმეორებ).

ნიმუში: მზიანი დღია.

3. ჩანერა რგოლებში საქართველოს კუთხეების სახელები.

4. განაგრძე ჩამონათვალი:

კახეთი — კახელი, _____

5. მოცემული სიტყვების შეერთებით მიიღე ახალი სიტყვები. სიტყვები შეაერთა ღეფისით.

- 1. სახლი და კარი — _____
- 2. მთა და ბარი — _____
- 3. მინდორი და ველი — _____

6. რას ნიშნავს?

1. გული უსკდება:

- ა) ბრაზდება; ბ) ეშინია; გ) წუხს; დ) დარდობს.

2. გული დაუმძიმდა:

- ა) ატირდა; ბ) შეეშინდა; გ) შეწუხდა; დ) გაბრაზდა.

3. გულში გაივლო:

- ა) დაიმახსოვრა; ბ) გაიფიქრა; გ) გაუხარდა; დ) დაინახა.

4. გული გაიმაგრა:

- ა) გამხნედა; ბ) დაფიქრა; გ) დამშვიდდა; დ) გათავისუფლდა.

მზე

მზე ვარსკვლავია, რომელიც ყვეთლად ანათებს. ის იმ ვარსკვლავების მსგავსია, რომლებსაც ღამით ცაზე ვხედავთ, თღონდ გაცვილებით უფრო ანლოსაა ჩვენთან. მისი შუქი დედამიწამდე რვა წუთში აღწევს. მზე დედამიწაზე ბევრად დიდია. მასზე დედამიწის ტოლი უამრავი პლანეტა დაეჭეოდა.

მზე სინათლის გარდა სითბოს გვაძლევს. უმზეოდ დედამიწაზე სიბნელე და სიცვიე იქნებოდა. მზე სიცოცხლის წყაროცაა. მის გარეშე დედამიწიზე სიცოცხლე არ იარსებებდა.

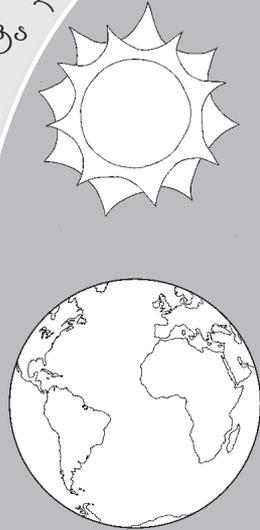
დედამიწა

დედამიწა ბურთივით მრგვალია. იგი კოსმოსიდან ლურჯად ჩანს, რადგან მისი ზედაპირის დიდი ნაწილი წყლითაა დაფარული.

დედამიწა შეუჩერებლად ბრუნავს მზისა და თავისი ღერძის გარშემო. დედამიწის იმ მხარეზე, რომელიც მზეს უყუბებს, დღეა, მეორე მხარეზე – ღამე.

დედამიწა მზის სისტემის ერთადერთი პლანეტაა, რომელზედაც სიცოცხლე არსებობს.

საბავშვო ენციკლოპედია

კითხვები და დავალებები:

1. მითითებების მიხედვით შეარჩიე სიტყვები წინადადების შესაღვენად.

♦ ტექსტიდან „მზე“ ამოიწერე:

ა) პირველი წინადადებიდან ერთმარცვლიანი სიტყვა — _____

ბ) მეოთხე წინადადებიდან ხუთმარცვლიანი სიტყვა — _____

გ) მეექვსე წინადადებიდან სამმარცვლიანი სიტყვა — _____

♦ დაწერე სიტყვა, რომელიც „ნაკადულს“ აღნიშნავს — _____

♦ დაუმატე ერთ-ერთ სიტყვას „არის“ (ან შემოკლებით - „ა“) და ამ სიტყვების გამოყენებით შეადგინე წინადადება.

2. „ღარიკი“ — ამ სიტყვაში გამოყენებული ასოებით შეადგინე ახალი ხუთი სიტყვა.

3. შავსა ცხრილი ტექსტიდან ამოწერილი სიტყვებით.

არსებითი სახელი	ზედსართავი სახელი	რიცხვითი სახელი	ჴმნა

4. დაუნერა ✗ წინადადაას, რომელშიც გადმოდამულია აკრალვა.

1.	მეცნიერები მზეს სპეციალური აპარატურით აკვირდებიან.	
2.	მცხუნვარე მზის ქვეშ დიდხანს ნუ გაჩერდებით!	
3.	ადამიანები ბუნების დასაცავად ზრუნავენ.	

5. დაასრულე სიტყვები.

1. თბილისში მილიონ მეტი ადამიანი ცხოვრობს.
2. მზე დადამინა დიდია.
3. როცა დედამინის ერთ მხარე დღეა, მეორე ღამეა.

6. გაარკვიე, რომელი წინადადაა შეასაბამება ტექსტის შინაარსს, რომელი — არა. აღნიშნავისთვის გამოიყენე ✗ და ✓.

	წინადადებები	სწორია (✗)	არასწორია (✓)
1.	დედამინა ვარსკვლავია.		
2.	დედამინა ბრუნავს თავისი ღერძის გარშემო.		
3.	მზე ბრუნავს დედამინის გარშემო.		
4.	დედამინა ყვითლად ანათებს.		
5.	დედამინაზე წყალი მეტია, ვიდრე — ხმელეთი.		
6.	დედამინა კოსმოსიდან ლურჯად ჩანს.		

7. შავსა ცხრილი ნიმუშის მიხედვით.

ნიმუში:	მზიანი	უმზეო
1.	ღრუბლიანი	
2.		უნყო

გლახნაკი და ქილა ეზბო

იყო ერთი ღარიბი გლეხი. აზრს სახნავი ჰქონდა, აზრს სათესი, აზრს სახლი და აზრს კარი. ერთ დღეს იგი ქალაქში წავიდა სამუშაოდ. გზაზე ერთი ქილა ეზბო იპოვა. აიღო ქილა, ყურში ჯოხი გაუყარა და მხარზე გაიღო. მიდის და გზადაგზა გამდიდრებაზე თვნებობს.

– ჩავალ ქალაქში, ეზბოს მანეთად გავყიდი. იმ ფულით თორმეტი ვარიკას ვიყიდი, დავზრდი, დავასუქებ, მეტი ჩავიყვან ქალაქში და თითოს ათათ შაურად გავყიდი. ნაშოფნი ფულით გოჭებს ვიყიდი, დავასუქებ და თრ-თრ მანეთად გავყიდი. შემდეგ სახარე ხბორებს ვიყიდი, ხარებად გავზრდი, გავმართავ ურემს, გუთანს, მოვხნავ, დავეთესავ და ავშენებ.

ამ ფიქრებში რომ იყო, ვითომ ურემს შეშა კიდევ დაუდო და ქალაქში წაიღო გასაყიდად. ერთი ესეც იფიქრა, აქ ხომ ხარი ძნელად გაივლის, ხმა უნდა მივცეთ, – და შესძახა:

– ჰამოთ! – თან ჯოხიც მოუქნია. ეზბოიანი ქითანი ძირს დავარდა და გატყდა, ეზბოც სულ დაიღვარა.

დაჩნა ჩვენი მეოცნებე გლეხი ისეთივე ღარიბი, როგორც იყო.

სულხან-საბა ორბელიანი

კითხვები და დავალებები:

1. ამონარი:

1. პირველი წინადადების მეოთხე სიტყვის მეოთხე ასო;
2. პირველი აბზაცის ბოლო წინადადების მესამე სიტყვის ბოლო ასო;
3. ბოლო აბზაცის პირველი სიტყვის მესამე ასო;
4. ბოლო აბზაცის მეექვსე სიტყვის მეოთხე ასო;

2. „დ“ თუ „თ“?

სამუშაო ____	იქი ____	ზევი ____
კარგა ____	გასაყიდა ____	სწრაფა ____

3. ა) ნიშნის მიხედვით შავსა სქემა.

I	II	III
წიწილა	წიწილები	სამი წიწილა
ვარიკა		ათი ...
	ხბორები	რამდენიმე ...
გოჭი		ბევრი ...
	ხარები	ორიოდე ...

ბ) III სვეტი მოცემული სიტყვების გამოყენებით შეადგინე წინადადება.

4. მოიფიქრე და ჩაწერე ცხრილში ზმნები, რომლებითაც გადმოსცემ გლანის განწყობას.

ქილა ერბოს პოვნისას	ქილის გატეხის შემდეგ
1.	1.
2.	2.
3.	3.

5. სიტყვა „ყურს“ რამდენიმე მნიშვნელობა აქვს. რომელი მნიშვნელობითაა იგი გამოყენებული ტექსტში? შეამოსაზა სწორი პასუხი.

- ა) სმენის ორგანო;
- ბ) ჭურჭლის ხელის მოსაკიდებელი ნაწილი;
- გ) რაიმე კუთხოვანი საგნის კუთხე, წვერი.

6. ა) „ეროიანი ქოთანი ძირს დავარდა“. დაწერე საზგასმული სიტყვის სინონიმი.

ძირს — _____

ბ) შეადგინე წინადადება. გამოიყენე სიტყვა „ძირი“ სხვა მნიშვნელობით.

7. როგორ იტყვდი სხვაგვარად?

- 1. სულმა წასძლია — _____
- 2. თვალი აეხილა — _____

თაფლის წვეთი

ჭიანჭველების ხელმწიფეს დაბადების დღე ჰქონდა. ფუტკრების დედოფალმა მისალოცად ელჩი გაუგზავნა.

ხელმწიფემ სტუმარი დიდი პატივით მიიღო. ათასნაირი შექმნილი-მონბაკულითა და ხილ-ჩურჩხელით გაუმასპინძლდა. საუკეთესო ღვინო ჯიხვის ყანწებით მიაწოდა. დამწვინდობებისას ვერცხლის ქამარ-ხანჯალი უბოძა. ასი ჭიანჭველა საგზლით დაუტვირთა და, გზაში აზაფერნი გაუჭირდეს, სამეფო საზღვრამდე ულვაშებდაწკებილი მეთმრები გააყოლა.

ბ
ა
ა
ფ
ა
წ
ა
რ
ა

ფუტკარმა გზად იონჯის ყანები ნახა. იფიქრა, ცარიელმა რაჯომ ვიაროთ, იონჯის ყანებს დააცხრა, თაფლი მოაგროვო და ისევ გზას გაუდგა. საზღვრამდე მივიდნენ. გამომწვინდობებისას ჭიანჭველებმა უთხრეს: – ეგ თაფლი, ბატონო ელჩო, აქ დაგვიტოვე და ისე მიბრძანდი!

ფუტკარს გაუკვირდა:

– თქვე კაი ხალხო, ასი ჭიანჭველა საგზლით დამიტვირთეთ და ეს ერთი წვეთი თაფლი რაღა ბედენაა, რომ გენახებათ და მატოვებინებთ?

– ჭიანჭველებმა მიუგეს: – ის ჩვენი ნებით მოგართვით, ეგ კი დაუკითხავად მიგაქვს. გეთხოვო, სამას ჭიანჭველას თაფლით დაგიტვირთავდით და ძღვნად მოგართმევდით, უნებართვოდ კი ერთ წვეთსაც არ გაგატანთ!

ფუტკარმა გაიფიქრა, ფუტკარი მაინც არ ვიყო, ეს სასიბრცხელი საქმე როგორ დამემართათ. თაფლი ჭიანჭველებს დაუტოვა და დარცხვენილი შინისკენ გაფრინდა.

ჭაბუა ამირეჯიბი

კითხვები და დავალებები:

1. შეარჩიე ფრჩხილებში მითითებული მარცვლებიდან შესაბამისი და დაურთო ზმნებს.

1. ფუტკარმა თაფლი ჭიანჭველებს უტოვა. (მი-, და-, შე-)

2. ფუტკარმა ქამარ-ხანჯალი წელზე ირტყა. (გადა-, შემო-, ჩამო-)

3. სტუმარი დიდი პატივით იღეს. (გა-, ნა-, მი-)

4. ფუტკარი გზას უდგა. (მი-, ჩა-, გა-)

2. ა) შეავსე ცხრილი კითხვების მიხედვით.

რა?	რის?	რით?
ფუტკარი		
ხანჯალი		
ქამარი		

ბ) რომელი ასო-გზარა დაიკარგა? _____

3. იპოვე ტაქსტი დაფიქსირებული სიტყვები და დააკვირდი მათ დანერგულს. ქვემოთ ჩამოთვლილთა დანახვით მიიღე ამგვარი რთული სიტყვები.

სტუმარი	ქამარი	მასპინძელი	და
ხანჯალი	ძმა	შემწვარი	დედა
მობარშული	შვილი	წვერი	ულვაში

4. დანერგე საპირისპირო შინაარსის სიტყვები:

არაფერი — _____ არსად — _____
 არავინ — _____ არასოდეს — _____

5. როგორ კაცზე იტყვიან — ულვაშადანაკაილით? შემოსაზე სწორი პასუხები.

- ა) დონდლოზე; ბ) თავმომნონეზე;
 გ) კობტაზე; დ) მოუნესრიგებელზე.

6. რადგან თუ რათა? — შეარჩიე თითოეული წინადადებისათვის ერთ-ერთი და ჩანერგე.

1. ხელმწიფემ სამეფო საზღვრამდე ფუტკარს მეომრები გააყოლა, _____ გზაში არაფერი გასჭირვებოდა.
2. ხელმწიფემ ფუტკარი დიდი პატივით მიიღო, _____ იგი მისი სტუმარი იყო.
3. ჭიანჭველები გაბრაზდნენ, _____ ფუტკარმა თაფლი დაუკითხავად აიღო.

7. რა თვისებები გამოავლინეს ჭიანჭველებმა? შემოსაზე სწორი პასუხები.

- ა) უმადურობა; ბ) გულუხვობა;
 გ) უყურადღებობა; დ) სამართლიანობა.

სამომავლო ლახტი

აღრე ამ ქვეყანაზე დევები ბატონობდნენ. ჭამდნენ ნადირის ხორცსაც და ადამიანებსაც. მათგან დაშინებული ადამიანები მიწურებში ცხოვრობდნენ და გარეთ ვერ გამოდიოდნენ. მათი შიშით ჭიანჭველაც კი ვერ გაჭაჭანდებოდა.

ნახა ღმერთმა ადამიანების გაჭირვება. მან გადაწყვიტა, რომ დევების დამმარცხებელი კაცი გაეჩინა. ერთი კეთილი ქალი ამთიწრია და მას აჩუქა დევების მომწვევი ბიჭი. სხვები თუ წლებით იზრდებოდნენ, ბიჭი ყოველდღიურად იზრდებოდა.

კეთილი ქალის ვაჟი ძალიან ღონიერი გახდა. მოვიდა ღრთ და ღმერთმა მას დევებთან საბრძოლველად ლახტი აჩუქა, ძალაც მოუმატა და უბრძანა, დევები ამოეწყვიტა.

ერთ დღეს ბიჭი დევებს ფაცერთან დახვდა. ატყდა დაუნდობელი ბრძოლა. მოიქნია ლახტი ბიჭმა და ცხრა ყველაზე ბოროტ დევს ერთად გააფრთხობინა სული. ბევრი დევი დახტვა კეთილი ქალის ვაჟმა, გადაჩრჩინილებმა გამოქვაბულებს შეაფარეს თავი და არავის აღარ ეჩრდიდნენ.

ადამიანებმა ბედნიერი ცხოვრება დაიწყეს. მთელი სოფელი ემადლიერებოდა ვაჟკაცს.

ქართული მითი

კითხვები და დავალებები:

1. მითითაგვის მიხედვით ამოიწერე ტექსტიდან მხოლოდ ის სიტყვები, რომლებიც არ დაიწყება გადასათანად.

- 1. სიტყვა, რომელშიც ორი ასო-ბგერაა: _____
- 2. სიტყვა, რომელშიც სამი ასო-ბგერაა: _____
- 3. სიტყვა, რომელშიც ოთხი ასო-ბგერაა: _____

2. იპოვე სიტყვები სიტყვებში და ამოწერე.

1. დაშინებული _____	4. გოლიათი _____
2. ქვეყანა _____	5. ხევი _____
3. ბედნიერი _____	6. ლოდინი _____

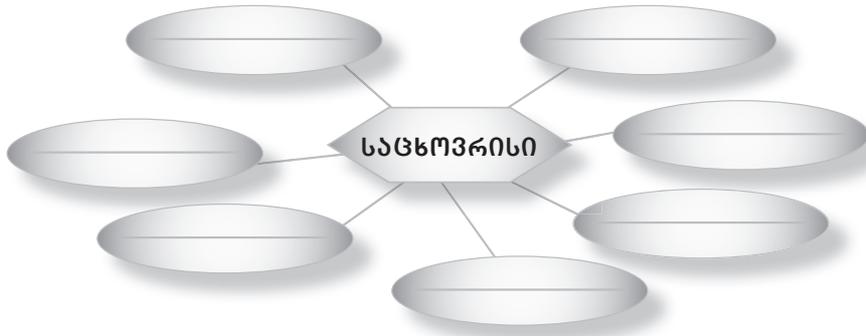
3. დაწერე ჩამოთვლილთა გამაერთიანებელი სიტყვა.

შუბი, ხმალი, ლახტი, ხანჯალი — _____

4. ზრდადობის მიხედვით დაალაგე დროის აღმნიშვნელი სიტყვები: დღე, წელი, წუთი, საათი, თვე, წამი, კვირა.

წამი, _____

5. ჩაწერე რგოლებში აღამიანის საცხოვრისის აღმნიშვნელი სიტყვები.

6. ა) დაწერე სავირისპირო მნიშვნელობის სიტყვები.

ლონიერი _____ გულქვა _____

მხდალი _____

ბ) თითოეულ ზედსართავს მიუწერე შესაფერისი არსებითი სახელი (არსებით სახელავს შუ გაიგივრებ).

7. დააკავშირე ერთმანეთთან წინადადების ნაწილები. უჯრედებში ჩაწერე შეჩვეული წინადადებების ნომრები.

- შედეგი:**
1. ადამიანები გარეთ ვერ გამოდიოდნენ,
 2. ბიჭმა ადვილად დაამარცხა დევები,
 3. ადამიანები ბედნიერად ცხოვრობდნენ,

- მიზეზი:**
1. რადგან მას ღმერთის ნაჩუქარი ლახტი ჰქონდა.
 2. რადგან მათ დევების უკვე აღარ ეშინოდათ.
 3. რადგან მათ დევები გადაემტერნენ.

ზამთარი

მარმარილოს ნაწურით
მთიმცვრევა ბბოლის ქულა;

მთას ირემი დაცემულა!
მთას ირემი დაცემულა!

სადღაც ტუზფა და ლამაზი
ანაზდეულ დაღუბულა...

მთის მწვერვალებს ცის სიწმინდე
თოვლი დასდით ფეხბუმბულა;

ხეობები გასძახიან:
მთას ირემი დაცემულა!

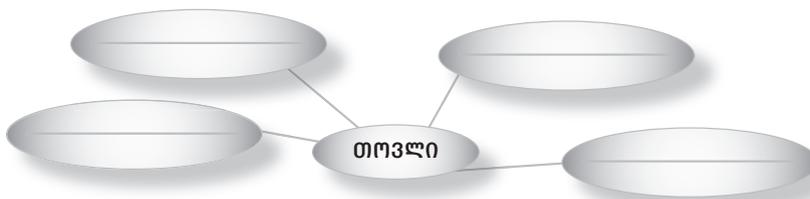
გიორგი ლეონიძე

კითხვები და დავალებები:

1. ჩამოთვლილთაგან შეარჩიე ის ოთხი სიტყვა, რომლებიც უკავშირდება თოვლს და ჩანარა ჩგოლებში.

ფიფქი. თქორი. ნამქერი. კოკისპირული. ფანტელი. ყუყუნა. გუნდა.

2. ა) შემოხაზე ის სიტყვები, რომელთაც შეიძლება ჰქონდეთ ორი განსხვავებული მნიშვნელობა?

ა) ქულა; ბ) თოვლი; გ) ირემი; დ) ბარი; ე) მთა.

ბ) გამოიყენე წინადადებაში ერთ-ერთი სიტყვა ორივე მნიშვნელობით.

3. გადმოეცე იგივე აზრი ისა, რომ გამოიყენო: „ისეთი, როგორც“.

1. მარმარილოს ნაწურით — _____

2. შელის ნუკრივით — _____

3. ცასავით კრიალა — _____

4. გამოიცანი პასუხი.

აბლი-ბაბლი — ვერცხლის ტახტი!
 მზით ავიღე, მთვართ დავდგი.

5. დანერე სიტყვები ნიშნის მიხედვით.

ნიშნის: წმინდა — სინმინდე

თეთრი — _____ ტურფა — _____

ლამაზი — _____ ცივი — _____

6. ავტორი ლექსი ორი სხვადასხვა სიტყვით გვეუბნება, ირამი მოკვდაო. ამოიწერე ეს სიტყვები.

7. იპოვე თითოეულ რიგში ერთი ზედმეტი სიტყვა და გასაზი.

1. ანაზღად. ხშირად. უეცრად. მოულოდნელად.
2. დინჯად. სწრაფად. მშვიდად. წყნარად.
3. ხმაურით. მდუმარედ. უსიტყვოდ. უენოდ.
4. უეჭველად. ნამდვილად. უსათუოდ. უბრალოდ.

8. ა) გააკვირე, რომელი ცნობა გვანდის სწორ ინფორმაციას ზამთრის შესახებ, რომელი — მცდარს. აღნიშვნისთვის გამოიყენე ✗ და ✓.

№	ცნობები ზამთრის შესახებ	სწორი (✓)	მცდარი (✗)
1.	წელიწადის ყველაზე მკაცრი დროა.		
2.	თვეები: ივნისი, ივლისი, აგვისტო.		
3.	კავკასიონის ქედები თოვლით იფარება.		
4.	ცხოველები უზრუნველად ცხოვრობენ ტყეში.		
5.	ბავშვები გუნდაობენ და ციგაობენ.		
6.	ღამე გრძელია და დღე — მოკლე.		
7.	შობა და ახალი წელი ყველაზე მხიარული დღესასწაულებია.		
8.	დიდი და პატარა მცხუნვარე მზეს ემალება.		